

Vergaderjaar 2022–2023

36 200 VI

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Justitie en Veiligheid (VI) voor het jaar 2023

Nr. 19

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 9 november 2022

Bij het wetgevingsoverleg over het begrotingsdeel migratie van 7 november 2022 ontstond de situatie dat er beperkt tijd was voor mijn beantwoording van de door de commissie gestelde vragen. De commissie besloot daarop mij te vragen om de feitelijke vragen (deels) schriftelijk te beantwoorden, vooruitlopend op mijn mondelinge beantwoording in eerste termijn op een later door uw Kamer te plannen moment. Hieronder treft u die beantwoording aan.

Gelet op de gewenste snelheid betreft dit de beantwoording zoals deze tijdens het debat reeds was opgesteld en beschikbaar was. Ik heb er daarbij voor gekozen vragen over het wetsvoorstel «gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen» mondeling te beantwoorden zodat ik uw Kamer kan antwoorden op basis van de dan actuele situatie.

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,
E. van der Burg

INSTROOM EN (BUITEN)GRENSEN

VVD en SGP

Wanneer gaat het kabinet werk maken van migratiepartnerschappen (inclusief gebruik visa, interne markt, etc)?

Ik onderschrijf volledig de urgentie en noodzaak van inzet op het maken van afspraken met herkomst- en transitlanden. Om de instroom te beperken en terugkeer te bevorderen is die internationale samenwerking echt noodzakelijk.

Daarvoor intensiveren wij de dialoog en concrete samenwerking met deze landen, en wenden wij verschillende instrumenten aan op basis van partnerschap en gelijkwaardigheid.

Het kabinet zet in op bilaterale partnerschappen met voor Nederland relevante landen. Het kabinet maakt daar ook middelen voor vrij. Het reguliere budget voor migratiesamenwerking wordt vanaf 2023 verhoogd van 34 mln naar 59 miljoen.

Het kabinet doet dit op alle niveaus, bilateraal, samen met andere Europese landen en we zetten in op EU-samenwerking met landen van herkomst- en transit.

In Europa stuurt Nederland erop aan dat daar allerlei instrumenten voor worden ingezet. Bijvoorbeeld op het gebied van visa – dat zowel positief als negatief ingezet kan worden. Maar ook op het gebied van handelspreferenties zet Nederland erop in dat er een stevige koppeling wordt gemaakt met terugkeersamenwerking.

Tegelijkertijd is dit een diplomatiek proces en is naast urgentie, ook voorzichtigheid geboden. Ik verzeker u dat dit de volle aandacht heeft van mij en mijn collega's op Buitenlandse Zaken.

Deze inzet wordt, zoals uw Kamer eerder is toegezegd, uitgebreid toegelicht in een internationale migratiestrategie.

VVD

Kunt u scenario's uitwerken voor mate van grensbewaking (waaronder afspraken met België, Duitsland en Frankrijk, inclusief de optie van volledige grenscontrole en inclusief controles op bus en trein). Hoeveel capaciteit is hiervoor nodig? Wat is de economische schade?

Ja, conform mijn eerdere toezegging zal de Kamer over de verschillende scenario's voor het kerstreces geïnformeerd worden.

VVD

Mobiel grenstoezicht wordt geïntensiveerd – kunt u de Kamer periodiek informeren over wat oplevert?

Ja, de Kamer zal in de voortgangsrapportage over de aanpak van de opvangcrisis over de intensivering van het mobiel grenstoezicht periodiek geïnformeerd worden.

VVD

Bent u bereid om grenscontroles te intensiveren (aan de EU buitengrenzen en anders met gelijkgestemde landen)?

Het kabinet zet vol in op het versterken van de controles aan de buitengrenzen, onder andere door de uitvoering van systematische grenscontroles aan de buitengrenzen, versterking van Frontex en het versterken van de Schengengovernance en Schengenevaluatiemechanisme.

Ook is het kabinet voorstander van screening aan de buitengrenzen en een asielgrensprocedure. Het kabinet zet zich in EU-onderhandeling daarvoor in.

Volt

Welke stappen zet Nederland in Europees verband om pushbacks te voorkomen / aan te pakken? Acht u Frontex nog steeds in staat om de buitengrenzen te bewaken in lijn met Europese waarden?

Nederland hecht zeer aan bescherming van buitengrenzen door Frontex en de EU lidstaten, wel in lijn met fundamentele rechten. Wij werken daarbij aan een systeem waarin wij grip hebben op migratie, met snelle screening, grensprocedure en terugkeer.

Ik zie de berichten over misstanden ook. Zoals uw Kamer bekend spreek ik me daar ook over uit richting betrokken lidstaten, en vind ik dat de commissie haar rol dient te pakken als hoedster van de verdragen. Specifiek ten aanzien van Frontex neem ik de berichten over het OLAF-rapport en andere misstanden in de media zeer serieus. Er ligt, zoals vaker aangegeven, een grote uitdaging bij Frontex om de interne cultuur te verbeteren en fundamentele rechten te waarborgen. Sinds de kritische rapporten, zijn er inmiddels verbeterlagen gemaakt binnen Frontex, ook binnen het bureau van de grondrechtenfunctionaris. In 2023 komt er een evaluatie van de Frontex verordening. Het kabinet zal die gelegenheid aangrijpen om kritisch te kijken naar mogelijke verbeterpunten en knelpunten en de inzet daarin van Nederland, in lijn met de motie van de leden Kröger en Piri hierover (Kamerstuk 32 317, nr. 778).

VVD

Bent u bereid om mini-schengen voor te bereiden?

Het kabinet werkt met gelijkgezinde landen aan een sterker, toekomst- en crisisbestendiger Schengengebied om de bestaande ruimte van vrij verkeer te behouden. In dat verband overlegt Nederland regelmatig met buurlanden en gelijkgezinde lidstaten over de versterking van de buitengrenzen, het beperken van de instroom en secundaire migratie. Ook wordt er aandacht besteed aan het verbeteren van analyse en risico-gestuurde monitoring aan de binnengrenzen, het versterken van de governance van het Schengengebied en het versterken van waarborgen in tijden van crisis.

Ten aanzien van dit laatste punt wordt ook gekeken naar het verankeren van handelingsperspectief in de Schengengrenscodes wanneer sprake is van grootschalige secundaire migratiestromen binnen het Schengengebied, waarbij binnengrenscontroles als laatste redmiddel een mogelijkheid zijn.

De hiervoor genoemde standpunten worden ook richting de Commissie gezamenlijk met gelijkgezinde lidstaten uitgedragen.

VVD

Is de Staatssecretaris bereid specifieke afspraken te maken met herkomstlanden om komst alleenstaande kinderen te ontmoedigen?

Migratie-afspraken die wij met herkomstlanden willen maken kunnen over alle onderwerpen op de migratie-agenda gaan.

Wanneer noodzakelijk kunnen wij zeker het gesprek aangaan over de komst van alleenstaande kinderen. Dat doet het kabinet ook al. Het kabinet spreekt reeds over gezamenlijke inspanningen om te voorkomen dat zij de tocht naar Europa ondernemen, en over hun terugkeer vanuit Nederland. Daarnaast investeert het kabinet in opvang in de regio en ontwikkelingssamenwerking, óók ten behoeve van kinderen.

VVD

Landen voeren grenscontroles uit (Zweden, Frankrijk, Duitsland, Oostenrijk) op grond van openbare orde – hoe kan het dat NL dit niet doet?

Het kabinet heeft uw Kamer eerder geïnformeerd dat er naar zijn oordeel op dit moment niet gerechtvaardigd gesproken kan worden van een dreiging van de nationale veiligheid en openbare orde op basis waarvan binnengrenscontroles ingesteld worden.

Het kabinet heeft er nu op ingezet om de MTV-controles van de KMar in de binnengrenszone te intensiveren. Deze MTV-controles worden net als bij de meeste binnengrenscontroles in de andere landen informatiegestuurd en flexibel uitgevoerd om illegale migratie en migratiecriminaliteit tegen te gaan.

Het MTV en ook binnengrenscontroles zijn geen instrumenten om het aantal asielaanvragen te beperken. Wanneer iemand tijdens MTV wordt aangetroffen, behoudt hij de mogelijkheid asiel aan te vragen. Indien asiel wordt aangevraagd tijdens een MTV-controle of binnengrenscontrole, dient deze aanvraag in procedure te worden genomen.

Volt

Op welke termijn zal Nederland het monitoringsmechanisme waarvoor de FRA (Fundamental Rights Agency) een voorstel heeft gedaan, worden geïmplementeerd?

Het voorstel van de FRA maakt onderdeel uit van de screeningsverordening.

De Raad heeft in juni van dit jaar een positie bereikt over een compromisvoorstel.

Het is nu aan het Europees Parlement om tot een positie te komen, waarna vervolgens de onderhandelingen tussen Commissie, Raad en parlement zullen starten.

De regering steunt in algemene zin een onafhankelijk monitoringsmechanisme, voorzien van middelen om de taak uit te voeren in de Screeningsverordening, in lijn met het monitoringsmechanisme in de Terugkeerrichtlijn. Het kabinet zal op het moment dat de onderhandelingen weer worden hervat, de onderhandelingsresultaten op hun merites beoordelen.

SP, SGP en BBB

Berichten bevolkingsgroei ten gevolge van migratie. Bevolkingsgroei is feit, maar je moet het hele plaatje bekijken. Kijk naar pleidooi om arbeidsmigratie te reguleren. Stel limiet aan aantal internationale studenten, beperk aantal Engelstalige studies, etc.

Is de Staatssecretaris bereid om een Deltaplan migratie te maken waarin al deze dingen betrokken worden?

In het debat moet breed naar migratie worden gekeken, niet alleen naar asielmigratie maar ook andere soorten van migratie zoals arbeidsmigratie, studiemigratie en kennismigratie. Dit geldt ook voor EU-arbeidsmigratie. Ik verwacht op korte termijn een advies van de Adviesraad Migratie over het hanteren van een beleidsmatig richtgetal voor migratie. Het ACVZ is gevraagd het incorporatievermogen van de Nederlandse samenleving hierin mee te nemen. Daarnaast heeft de Minister van Gennip van Sociale Zaken en Werkgelegenheid de Staatscommissie Demografische ontwikkelingen 2050 ingesteld. Uw kamer is bij brief van 6 juli jl. geïnformeerd (Kamerstuk 35 925, nr. 171). Deze Staatscommissie zal zich buigen over exact de thema's die de leden Jasper van Dijk, Van der Plas en Peters aansnijden, waarbij de thema's inderdaad in samenhang moeten worden gezien. De Staatscommissie is gevraagd – vanuit een brede welvaartsbenadering – advies uit te brengen over scenario's, mogelijke beleidsopties en handelingsperspectieven van de regering, met betrekking tot de maatschappelijke gevolgen van de demografische ontwikkelingen, in het bijzonder van vergrijzing en migratie. De commissie richt zich daarbij op

de gevolgen voor de belangrijkste beleidsterreinen, van stedelijke ontwikkeling tot arbeidsmarkt en zorg.

SGP

Is de Staatssecretaris bereid om het invoeren van tijdelijke grenscontroles en afdoen van asielaanvragen bij de grens te betrekken bij fundamentele heroriëntatie (zoals Schiphol)

Bij de heroriëntatie liggen alle opties op tafel. Ik ben bereid het herinvoeren van binnengrenscontroles daarbij te betrekken. Uiterst relevant is de notie dat het invoeren van de binnengrenscontroles niet maakt dat het daarmee «buitengrenzen» worden. Om dat mogelijk te maken zou EU-regelgeving moeten worden gewijzigd. In dat verband is een voorstel om een «grensasielprocedure», zoals wij kennen op de buitengrens op Schiphol, in te voeren, niet wenselijk.

CDA

De Dublin akkoorden werken niet of niet voldoende. Als ze zouden werken zou geen enkele eerste aanvraag in ons land kunnen plaatsvinden. Dat gebeurt nu massaal. Mensen komen in Italië Europa binnen en staan binnen vierentwintig uur in Ter Apel. Hoe gaan wij Griekenland, Italië en Spanje helpen de opvang onder controle te krijgen en hoe maken wij een eerste aanvraag in ons land van mensen die overduidelijk via België of Duitsland zijn binnengekomen gewoon onmogelijk. Die akkoorden zijn er tenslotte niet voor niets.

Lidstaten waarvan de asielopvang onder druk staat, kunnen ondersteuning vragen van de EU, middels onder andere de operationele ondersteuning van het Europese asielagentschap. Het asielagentschap zet hiervoor de eigen mensen in, maar ook experts van andere lidstaten.

Ik ben het met u eens dat de werking van het Dublinsysteem beter kan en moet. Wij zijn binnen de EU aan het kijken hoe de samenwerking tussen de lidstaten kan worden verbeterd, onder andere door het opstellen van de zogeheten Roadmap. Weliswaar is dat geen harde wetgeving maar wel een set afspraken waar de Dublinstaten zich aan committeren.

Parallel werken wij aan nieuwe wetgeving. Er is een belangrijke stap gezet door de Raadspositie op de Screeningsverordening en de Herziene Eurodacverordening deze zomer. Deze voorstellen moeten ook leiden tot een betere registratie van asielmigranten aan de buitengrenzen. Het wachten is nu op het Europees Parlement om de volgende stappen te kunnen zetten in het wetgevende proces.

Tot slot, en dit zeg ik ook in reactie op hetgeen de heer Markuszower hieromtrent in zijn inbreng opbracht: de huidige Dublinverordening kent een beperkt aantal criteria aan de hand waarvan de lidstaat kan worden aangewezen die verantwoordelijk is voor het inhoudelijk behandelen van het asielverzoek.

Een van die criteria is: de lidstaat waar de asielzoeker de Unie onrechtmatig is binnengekomen. Een «doorreisland binnen de Unie» is echter niet een van de criteria. Het onder Dublin teruggeleiden van een asielzoeker naar het EU-land waar hij aantoonbaar door heen is gereisd, is onder de huidige Dublinwetgeving niet mogelijk. Dat kan enkel als een van de andere, wel in de verordening opgenomen criteria, van toepassing is.

VVD

Wat heeft het Staatsbezoek aan Griekenland opgeleverd om te zorgen dat statushouders en Dublinclaimanten weer teruggestuurd kunnen worden naar Griekenland?

Tijdens het Staatsbezoek sprak ik hierover met migratieminister Mitarakis en integratieminister Voultepsi. Het is inderdaad belangrijk om onderscheid te maken tussen de terugkeer van asielzoekers en statushouders.

Ten aanzien van statushouders:

Door de uitspraak van de Afdeling moeten de leefomstandigheden eerst zijn verbeterd voordat terugkeer weer mogelijk is. Ik heb in mijn gesprekken de noodzaak benadrukt van deze verbeteringen. Deze verbeteringen kunnen worden bereikt door het beter integreren van statushouders in de Griekse samenleving.

Griekenland meldt aan de integratie te werken. Hiervoor hebben zij onder meer de Nationale Integratiestrategie opgesteld. Eveneens financieren zij op dit moment de overbrugging van het integratieprogramma HELIOS. Tegelijkertijd geeft Griekenland ook aan dat veel Griekse staatsburgers het op dit moment zwaar hebben en wenst Griekenland statushouders niet te willen voortrekken.

Ook lokale overheden, IOM, UNHCR, en NGO's werken momenteel aan de verbetering van de leefomstandigheden. Gezien de structurele aard van de problemen is dit niet eenvoudig en een zaak van lange adem. Dit onderwerp zal de komende tijd aanhoudend gespreksonderwerp zijn met mijn Griekse collega's, maar ook in gesprek met de Commissie en andere lidstaten.

Ten aanzien van asielzoekers (Dublin):

Ik ben het met u eens dat Dublin t.a.v. Griekenland zo snel mogelijk moet worden hervat. Samen met andere lidstaten spoort het kabinet de Europese Commissie dan ook aan om een concreet plan te presenteren om Dublintransfers naar bijvoorbeeld Griekenland weer volledig te hervatten. Daarom is ook met deze lidstaten een brief naar de Commissie gestuurd die ik ook met uw kamer heb gedeeld. Concreet dring ik er bij de Commissie op aan dat zij een aanbeveling die zij eerder uitbracht dient te vernieuwen, en daarin een stappenplan en tijdslijn dient op te nemen voor het hervatten van transfers. In mijn gesprek met mijn Griekse counterparts heb ik nogmaals aangedrongen dat dit een grote prioriteit is voor Nederland.

SGP

Welke maatregelen neemt het kabinet om migranten te ontmoedigen hierheen te komen? Wat leren wij van andere landen? Asielaanvragen buitengrens behandelen, Dublin claimanten er niet in, etc

Om meer grip te krijgen op migratiestromen zet het kabinet allereerst in op een aanpassing van de Europese wetgeving. Een focus van deze nieuwe wetgeving, waarover momenteel binnen de EU, wordt gesproken, is goede procedures aan de buitengrenzen van de EU. Goede procedures in de zin dat aan de grenzen in deugdelijke procedures een snel onderscheid kan worden gemaakt tussen degenen die wel en degenen die geen kans maken op asiel. Een afwijzing van het asielverzoek aan de buitengrenzen zou vervolgens gevolgd moeten worden door een terugkeer naar het herkomstland. De Raadsposities van deze zomer op het Screeningsvoorstel en Eurodacvoorstel zijn goede eerste stappen richting deze procedures.

Parallel werk ik samen met een aantal andere lidstaten aan een beter functionerend Dublinsysteem. De zogeheten Roadmap waaraan nu door de lidstaten, onder coördinatie van de Commissie, wordt gewerkt door de lidstaten is hierin een goed initiatief. Focus van die roadmap is een betere samenwerking tussen de lidstaten. Ook heb ik een pilot gestart om degenen die door de Unie, van lidstaat naar lidstaat trekken en in verschillende lidstaten asiolverzoeken indienen, al vroeg in de procedure in Nederland de bewaringsmaatregel op te leggen.

Om meer grip te krijgen op migratiestromen werk ik ook aan brede migratiepartnerschappen met derde landen, waarbij een focus ligt op het terugnemen van de eigen onderdanen en het tegengaan van irreguliere migratie.

PvdA

Asielzoekers komen voornamelijk uit Turkije, Syrië, Afghanistan, Jemen en Eritrea. Wat wordt er gedaan om de opvang in Turkije en Griekenland te verbeteren, zodat mensen niet de noodzaak voelen om door te migreren?

Het kabinet is het eens dat adequate opvang in Turkije en Griekenland noodzakelijk is, ook om doorreis naar Nederland te voorkomen. Ten aanzien van Turkije is het kabinet groot voorstander van EU-Turkije verklaring. Dat geldt als belangrijkste vehikel voor ondersteuning van de EU van de opvang van Syrische vluchtelingen in Turkije. Hun situatie is daardoor aanzienlijk verbeterd.

In Griekenland zet Nederland al jaren in op inzet van EU-fondsen ten behoeve van structurelere verbeteringen van de opvang en asielprocedures, met als resultaat dat de situatie op de eilanden voor asielzoekers aanzienlijk is verbeterd. Ook draagt Nederland bij middels het leveren van experts op het gebied van asiel- en opvang.

PvdA

Waar zijn de verwachte instroomcijfers voor volgend jaar op gebaseerd? Zijn dit naweeën COVID?

De totale asielinstroom voor 2022 ligt bijna 12.000 aanvragen hoger dan in de prognose van september 2021 werd verwacht.

Deze verhoging is onder andere te verklaren door een verminderde impact van COVID-19 en de daarbij gepaard gaande reisbeperkingen. Ook is deze toename van de instroom voor een groot gedeelte te verklaren door de instroom van nareizigers.

Gezien de recente instroomcijfers over de afgelopen weken is de verwachting dat, bij ongewijzigd beleid, de stijging van de asielinstroom in 2023 verder doorzet naar een verwachte totale asielinstroom van 50.650 in het medio scenario.

CDA

Opvang in de regio moet worden geïntensiveerd.

Het kabinet intensificeert de inzet op opvang in de regio aanzienlijk, het budget voor opvang in de regio wordt geleidelijk opgehoogd van 128 miljoen dit jaar naar 298 miljoen in 2025. De ondersteuning heeft als doel om vluchtelingen en opvanggemeenschappen in opvanglanden te blijven ondersteunen met toenemende aantallen vluchtelingen, om zodoende vluchtelingen perspectief te bieden in de regio en het doorreizen naar Europa te beperken. Landen die veel vluchtelingen opvangen zullen extra ondersteund worden middels dit budget.

Niet alleen Nederland intensiveert haar inzet, maar ook de EU doet dat, met bijna EUR 8 miljard voor migratie en ontheemding.

CDA

Instroom moet omlaag. Bent u het daar mee eens? Bent u bereid tot een maatschappelijk debat over hoeveel mensen en welke mensen wij moeten willen helpen (incl debat over arbeidsmigratie, want daar hebben wij geen grip)?

Wat kunnen wij doen om ons asielbeleid aan te scherpen binnen de internationale verdragen die er zijn? Wat kunnen wij leren van andere landen?

En wat kunnen wij bijvoorbeeld leren van Canada

In een aantal vragen benoemt het CDA terechte punten die raken aan de fundamentele vraagstukken van het huidig migratiedebat. Een instroom zonder rem en de gevolgen voor de maatschappij, misbruik van asielzoekers door mensenmokkelaars, de verhouding van de huidige asielpraktijk tot de wet en de geldende verdragen zijn enkele van de punten van het CDA. Ik begrijp deze aandachtspunten en onderken het belang om deze fundamentele vraagstukken op een zorgvuldige wijze te adresseren.

Dit onderschrijft eens te meer het belang van de fundamentele heroriëntatie van het asiel- en opvangstelsel die ik uw Kamer eerder heb aangekondigd inclusief het bezien van de bestaande kaders. Een opzet daarvan ontvangt u als toegezegd nog dit najaar.

Daarbij vind ik het belangrijk om bij de heroriëntatie naar ervaringen in het buitenland te kijken. Wat zijn de ervaringen van landen die te maken hebben met vergelijkbare omstandigheden. Hierbij zal allereerst gekeken worden naar vergelijkbare EU lidstaten. Daarnaast wordt ook de praktijk van andere bestemmingslanden betrokken. Nederland is lid van Intergovernmental Consultations on Migration, Asylum and Refugees (IIGC). Naast enkele lidstaten maken ook Australië, de VS en Canada onderdeel uit van dit internationale gremium.

Het CDA noemt net als de heer Jasper van Dijk (SP) ook de grip op arbeidsmigratie. Arbeidsmigratie maakt geen onderdeel uit van de genoemde heroriëntatie die zich richt op asiel. Zoals uw kamer deze zomer is medegedeeld heeft de Minister van Gennip van Sociale Zaken en Werkgelegenheid de Staatscommissie Demografische ontwikkelingen 2050 ingesteld om de toekomstige maatschappelijke uitdagingen als gevolg van de demografische ontwikkelingen te adresseren. Arbeidsmigratie zal hierbij nadrukkelijk worden betrokken.

PvdA

Helpt Eritrese AMV'ers die naar Europa komen, vragen hier asiel aan. Hoe komt dat?

Zoals aangekondigd in mijn brief aan uw Kamer van 4 november jl. zal er binnen mijn departement een onderzoek gestart worden naar de oorzaken van de hogere instroom van amv. Er zal worden gekeken naar de samenstelling van de groep amv die naar Nederland komt, waarbij ook gekeken wordt naar achtergrond en nationaliteit van deze groep. Ik kan daar op dit moment dus nog niet op vooruitlopen.

SGP

Motie van het lid Bisschop is eerder aangenomen, die het kabinet vroeg afspraken te maken met andere West-Europese landen over migranten uit veilige landen. Hoe staat het daar mee (Kamerstuk 19 637, nr. 2623)?

Terugkeer van mensen zonder verblijfsrecht, zeker van overlastgevers, staat hoog op de agenda van dit kabinet. Om terugkeersamenwerking met voor Nederland relevante landen te verbeteren waar noodzakelijk, zet kabinet stevig in op migratiepartnerschappen, waar terugkeersamenwerking onderdeel van is. Dat doet Nederland bilateraal, met Europese landen en in EU-verband.

Voor Marokko geldt dat er positieve stappen worden gezet, ook met Egypte zijn brede bilaterale migratieafspraken gemaakt. Voor de landen op de Westelijke Balkan geldt verder dat de terugkeersamenwerking naar tevredenheid verloopt.

De Kamer wordt nader geïnformeerd over de inzet t.a.v. migratiepartnerschappen middels de Internationale Migratiestrategie die voor het einde van het jaar aan uw Kamer wordt toegezonden.

BBB

Dublin akkoord betekenen nog bar weinig, is het dan echt ondenkbaar om een asielstrop in te voeren?

Ik verwijs u naar de brief van vrijdag 4 november jl. inzake de juridische verkenning op de asielstop en instroombeperking (Kamerstuk 19 637, nr. 3002).

OPVANG

GroenLinks

Welke lessen trekt de Staatssecretaris uit huidige crisissituatie en hoe wordt bij de begroting volgend jaar betrokken? Hoe zou kleinschalig opvangsysteem eruit kunnen zien, en wat kunnen extra kosten daarvan zijn? Verwachting dat dat meevalt in vergelijking met dure crisisnoodopvang.

Een belangrijke les die deze crisis ons leert is dat de huidige systematiek, die afhankelijk is van lokaal draagvlak, met fluctuaties in de instroom van asielzoekers en in de huidige huizenmarkt en arbeidsmarkt, niet in staat is om voldoende opvang te organiseren. Daarom zijn afspraken, zoals via de spreidingswet, noodzakelijk om een systeem te realiseren dat hier beter toe in staat is.

Een tweede les is dat een aantal gemeenten zeker bereid is de handen uit de mouwen te steken als er sprake is van een tekort aan opvangplekken. Tegelijk is er ook een heel aantal gemeenten die helemaal nietsdoen. De les is dat wij alleen met gezamenlijke inspanning van alle overheidslagen, maar ook van particuliere organisaties zoals kerken, Rode Kruis, Vluchtelingenwerk, een asielcrisis als deze het hoofd kunnen bieden. Ik ben heel dankbaar voor al die mensen bij het COA, de gemeenten, de Veiligheidsregio's, maar ook de vele vrijwilligers die zich zo fors hebben ingezet.

Een derde les is dat het moeten terugvallen op crisisnoodopvang op de huidige schaal ervoor zorgt dat zowel de kwaliteit van de opvang op veel plekken niet op het wenselijk niveau ligt en dat dergelijke opvang bovendien erg kostbaar is. Crisisnoodopvang zou voor mij terug moeten naar wat het eigenlijk was: absolute noodopvang voor een hele korte periode omdat alle andere opvang via het COA niet meer mogelijk is.

Voor het realiseren van kleinschalige opvanglocaties staan bij mij de seinen op groen. Natuurlijk moet er goed gekeken worden naar de condities waaronder dit mogelijk is. Er zijn al plannen en ideeën die al meerdere jaren hierover leven bij het COA. Daar maak ik graag gebruik van. Recent is een werkgroep van COA, VNG en mijn ministerie gestart om deze ideeën verder uit te werken. Zij kijken hoe kleinschalige

opvanglocaties op een andere manier kan worden ontwikkeld. Hierbij kunnen ook andere partijen een rol spelen. Er is reeds kleinschalige opvang, denk bijvoorbeeld aan AMV en noodopvang door INLIA (Kerken). Aan de keuze voor kleinschalige locaties kunnen ook nadelen kleven zoals een lager efficiëntieniveau en misschien minder of andere voorzieningen. Tegelijkertijd zijn er veel gemeenten die graag kleinschalige voorzieningen wensen te realiseren.

VVD

Waarom is inmiddels niet juridisch te onderbouwen dat sprake is van een combinatie van uitzonderlijke situaties (woningtekort, stikstof, oorlog Oekraïne etc) waardoor toepassing van noodrecht aan de orde zou moeten zijn?

De problemen in de reguliere asielketen zijn groot en die moeten worden opgelost. De heer Brekelmans wijst terecht op de combinatie van een aantal factoren. Van inzet van staatsnoodrecht kan echter alleen sprake zijn als sprake is van buitengewone omstandigheden. Daarvan is in beginsel geen sprake als het gaat om problemen van structurele aard, zoals problemen in de reguliere opvang van vreemdelingen. Die moeten via de reguliere weg worden aangepakt.

Bovendien kan toepassing van noodrecht er sowieso niet toe leiden dat wordt afgeweken van Europese verplichtingen die gelden voor de behandeling van asielaanvragen.

D66

Staatssecretaris gaf regelmatig updates over stand van zaken AMV, waaronder toegang tot onderwijs en zorg van amv'ers. Kunt u de Kamer hier weer periodiek over informeren?

In het debat met uw Kamer van 8 september jl. (Handelingen II 2021/22, nr. 106, items 4 en 8) heb ik toegezegd dat ik uw Kamer periodiek over de voortgang ten aanzien van een aantal van de bestuurlijke en politieke afspraken van 26 augustus jl. zou rapporteren.

Hierover bent u geïnformeerd per brief d.d. 14 oktober 2022 (Kamerstuk 19 637, nr. 2993). Daarnaast heb ik uw Kamer per brief d.d. 31 oktober jl. (Kamerstuk 19 637, nr. 2999) geïnformeerd over de situatie van kinderen in de noodopvang en de crisisnoodopvang, waaronder ook de toegang tot zorg en onderwijs. In het verlengde hiervan zal ik uw Kamer de komende tijd periodiek over de voortgang van de aanpak van de opvangcrisis informeren. Hierbij zal er uiteraard ook aandacht zijn voor de situatie van amv.

DENK

Asielbeleid is koud en kil. Kinderombudsman gesprek. Wij zijn verantwoordelijk voor kinderen in Nederland die op een stenen vloer of stoeltje slapen. Accepteert de Staatssecretaris dit allemaal, wat gaat de Staatssecretaris doen om de situatie voor kinderen zsm te verbeteren?

Uiteraard vind ik het zeer zorgelijk dat er kinderen op een stoel hebben moeten overnachten. Ik heb uw Kamer op verschillende momenten via brieven en beantwoording van vragen uitgebreid geïnformeerd over de acties die worden genomen om de situatie in Ter Apel te verlichten voor amv, meest recent in reactie op vragen van het lid Podt en het lid Ceder. Ook in debat heb ik in reactie op het lid Kröger enkele maatregelen getroffen.

Voor een bredere en meer uitvoerige omschrijving en opsomming van de verschillende maatregelen en acties naar recent gedeelde Kamerstukken.

GroenLinks

Uitspraak rechtbank zaak VWN: u zou met een concreet actieplan komen.

De wet

zou daar een onderdeel van zijn, hoe gaat u om met de uitspraak van de rechter, welke andere zaken dan de wet gaat u snel oppakken?

Ik heb uw Kamer medegedeeld dat ik me aan het beraden ben op de mogelijkheden om opvolging te kunnen geven aan het vonnis. Uw Kamer heeft verzocht om per brief geïnformeerd te worden over de opvolging van het vonnis.

Het spreekt voor zich dat ik in de tussentijd er alles aan doe om de rechterlijke uitspraak na te komen.

Zoals uw Kamer ook weet is de Staat in beroep gegaan tegen het vonnis en vindt de inhoudelijke behandeling van deze zaak deze week plaats. Dat maakt ook dat ik terughoudend moet zijn om daar verder op in te gaan. Ik streef er uiteraard naar om u zo spoedig mogelijk te informeren.

CU

Volgens de kinderombudsman was er sinds april geen actie ondernomen om een einde te maken aan de slechte situatie van amvs. Maatregelen zijn laat genomen. Waar heeft dit aan gelegen?

Reeds op 21 april jl. (Kamerstukken 19 637 en 27 062, nr. 2884) heb ik uw Kamer geïnformeerd over stappen die zijn genomen omtrent de situatie van amv in Ter Apel. Sindsdien is de situatie continu gemonitord en zijn er doorlopend maatregelen getroffen ten behoeve van amv. In reactie op uw recente vragen en die van het lid Podt heb ik uw Kamer, uitvoerig geïnformeerd over de verdere getroffen maatregelen. Ik ben het dan ook niet met u eens dat de maatregelen te laat genomen zouden zijn. Tegelijkertijd is het cruciaal dat er voldoende opvangplekken voor amv komen.

D66

Kunnen wij vanaf nu een warme overdracht afspreken tussen gemeenten en COA: alleen mensen vervoeren als wij zeker weten dat ze in Ter Apel of elders terecht kunnen?

Sinds 10 september jl. krijgen mensen, die zich melden voor de eerste asielaanvraag in Ter Apel, opvang in een tijdelijke locatie in Marnerwaard. Daar verblijft iemand tot hij/zij een afspraak heeft voor zijn/haar identificatie en registratie.

Wanneer het I&R-proces heeft plaatsgevonden, wordt men ondergebracht in een opvanglocatie elders in het land. Dat kan een crisisnoodopvanglocatie zijn.

Het is helaas incidenteel voorgekomen dat mensen na het sluiten van een crisisnoodopvanglocatie naar Ter Apel zijn gebracht zonder dat er zekerheid was op opvang. Bij de desbetreffende veiligheidsregio/gemeente is erop aangedrongen dat in het vervolg niet zonder overleg met het COA te doen. Bij het sluiten van een CNO-locatie, is de desbetreffende veiligheidsregio verantwoordelijk voor het organiseren van nieuwe opvang.

D66

Het kabinet heeft besloten om AMV'ers tot 21 op te vangen, hier zijn extra middelen voor beschikbaar gesteld: Kunt u bevestigen dat deze extra middelen zijn bedoeld voor opvang van alle AMV'ers ongeacht de opvangvorm waarin zij verblijven? Kunt u de volledige uitwerking van de opvang delen met de Kamer nog voor het einde van het jaar?

De verlengde opvang en begeleiding is bedoeld voor alle amv met een status die verblijven in Nidos-opvang, indien de jongere daar behoefte aan heeft.

Voor de duidelijkheid: de middelen zijn niet bedoeld voor amv die geen status hebben en ook niet voor ex-amv die pas een status krijgen nadat ze 18 jaar zijn geworden.

In de regel worden alle amv met een status reeds bij het Nidos opgevangen. Het kan echter voorkomen dat in sommige gevallen amv nog niet geplaatst kunnen worden bij het Nidos vanwege gebrek aan opvangcapaciteit. Indien een amv in een dergelijk geval meerderjarig dreigt te worden voordat deze amv bij Nidos geplaatst kan worden dan zal er uiteraard bezien worden of er een maatwerkoplossing mogelijk is om deze amv toch in te laten stromen in de verlengde opvang. De mate waarin dit mogelijk is volledig afhankelijk van de beschikbare opvangcapaciteit.

Het is dus ook om deze reden van absoluut belang dat de amv opvangcapaciteit wordt opgeschaald en dat er wordt voldaan aan onder andere, de oproep die ik heb gedaan voor 350 eengezinswoningen waar Nidos amv en ook deze ex-amv, kleinschalig in kan opvangen.

Ik ben voorts uiteraard bereid om de uitwerking van deze verlengde opvang voor het einde van het jaar met uw Kamer te delen.

Bij1

Maatregel om AMV'ers drie maanden voor 18e verjaardag in volwassenopvang te plaatsen: Kunt u toetsen of de maatregel ingaat tegen internationaal recht

Uiteraard hebben wij ernaar gekeken wij zijn van mening dat deze niet in strijd is met internationaal recht, dus ook niet met het Kinderrechtenverdrag. Dat neemt niet weg dat ik het geen fraaie maatregel vind en deze zo snel als de situatie dat weer mogelijk maakt, zal terugdraaien.

PvdA

In hoeverre houdt COA bij plaatsing rekening met LHBT? Worden de units die voor hen zijn bedoeld ook voor hen gebruikt?

Het beeld dat er specifieke, gedefinieerde LHBTI-units in de asielopvang zijn is onjuist. Het COA hanteert in algemene zin geen doelgroepenbeleid en op locaties zijn geen units aanwezig voor specifieke doelgroepen anders dan personen met een fysieke beperking.

In de praktijk zullen locaties echter op basis van ervaring specifieke bewoners bij elkaar of juist uit elkaar plaatsen. Zo ook bij bewoners die aangeven dat ze LHBTI zijn. Tegelijk zijn er ook LHBTI-bewoners die geen behoefte hebben aan een dergelijke plaatsing.

Van speciale units die structureel vrijgehouden worden voor LHBTI-bewoners is geen sprake en dit is ook nooit het geval geweest. Categorale opvang voor asielzoekers past niet in de wijze waarop wij met elkaar samenleven in Nederland en het doet ook geen recht aan de positie van deze groepen.

PvdA

Kan er op elke opvang locatie een contactpersoon kind komen?

Op elke reguliere opvanglocatie van het COA is er reeds formatief plek voor een contactpersoon kind. Vanwege personeelstekorten is het echter niet altijd mogelijk om deze plekken te vervullen. Uiteraard zet het COA zich in om deze contactpersonen op elke locatie te hebben óók op deze krappe arbeidsmarkt.

GroenLinks

Belang van kinderen: welke concrete stappen gaat de Staatssecretaris zetten om hun belangen te borgen?

Ik heb uw Kamer op verschillende momenten via brieven en beantwoording van vragen uitgebreid geïnformeerd over de acties die worden genomen om de situatie in Ter Apel te verlichten voor amv en de belangen van kinderen te borgen.

Het betreft onder andere extra beveiliging, inzet van een schoonmaakbedrijf en passende maaltijden. Ik verwijs u voor een bredere en meer uitvoerige omschrijving en opsomming van de verschillende maatregelen en acties naar recent gedeelde Kamerstukken waaronder de beantwoording van vragen van het lid Podt en de heer Ceder waar eerder ook al naar is verwezen.

Alles valt of staat met voldoende opvangplekken. Ik heb daar een dringende oproep toe gedaan aan alle gemeenten in mijn brief van 6 oktober jl.

PvdA

Aangenomen motie ter oplossing van groeiende groep amv in Ter Apel en is al voldaan aan uitspraak rechter ivm speelvoorzieningen en toegang tot onderwijs te regelen in de opvang? Is er überhaupt zicht op aantal amv in CNO?

In uw motie roept u op om alles op alles te zetten om de amv-opvang te realiseren. Dat is ook precies wat ik doe, en waar de rechter mij toe bevolen heeft.

Zoals uw Kamer ook weet is de Staat in beroep gegaan tegen het vonnis en vindt de inhoudelijke behandeling van deze zaak deze week plaats. Dat maakt ook dat ik terughoudend moet zijn om daar verder op in te gaan. Maar alle inzet is erop gericht om deze plekken te realiseren.

Voor wat betreft amv in cno, kan ik u zeggen dat er geen amv in cno worden geplaatst. Dit is omdat het COA altijd verantwoordelijk blijft voor de begeleiding van amv. Mocht de minderjarigheid aan de voorkant niet zijn onderkend, dan zal zodra dat bekend wordt de minderjarige direct uit de cno worden weggehaald.

PvdA

Financiering COA wordt nog steeds bepaald per beslagen bed. 2023 voorjaar toekomstbestendig voorstel – kan dit niet eerder?

Het COA wordt gefinancierd op basis van de gemiddelde bezetting. Meer stabiliteit vergt een inhoudelijk andere aanpak van de bekostigingssystematiek. Het ministerie is hierover met het COA in gesprek, met als doel in afstemming met BHOS en Financiën tot een toekomstbestendig voorstel te komen in het voorjaar 2023 over hoe deze stabiliteit gerealiseerd kan worden.

Dit kan niet eerder daar een systeemwijziging met deze (financiële) omvang een zorgvuldige afstemming vergt met alle daarbij betrokken relevante partners.

CU

Alkmaar vangt statushouders op uit buurgemeenten. Belemmering daarbij: Alkmaar draait zelf op voor kosten uitkeringen. Kan dit niet anders geregeld worden (plaatsbeginsel – daar waar je ingeschreven bent, is verantwoordelijk voor de kosten – bij kleinschalige opvang)?

Er is een handreiking tussenvoorzieningen uitgewerkt waar ook wordt ingegaan op dit soort kwesties. Gemeenten kunnen dit verrekenen. Dat is een logische afspraak om te maken als je de taakstelling van iemand anders overneemt.

Of dit anders geregeld kan worden, zal ik uitzoeken. Ik zal dat opnemen met mijn collega's van SZW en BZK.

CU

Tussenvoorzieningen hebben maar huurcontracten van 6 maanden. Nuttige ruimte blijft zo leegstaan. Kunt u hier geen oplossing voor vinden?

Ik ben samen met Minister Vro in gesprek om te kijken naar de mogelijkheden van een financiële regeling die aan de wensen van de gemeentes in dit verband tegemoet komt. Ik zal de Kamer hier schriftelijk over informeren.

GroenLinks

Hoe kan je noodhulpverlening, zoals de hulp van tenten in Ter Apel, criminaliseren?

Ik zou hulp die geboden wordt niet willen criminaliseren. Iedere vorm van hulp, van zowel particulieren als maatschappelijke organisaties, wordt gewaardeerd.

Dat moet echter wel gebeuren in overleg en conform bestaande afspraken met verantwoordelijken, zoals mede- overheden.

GroenLinks

Medische screening laat lang op zich wachten bij vluchtelingen in CNO. Kunt u toezeggen deze vóór de registratie te laten plaatsvinden?

Momenteel proberen COA-medewerkers zo snel mogelijk bij aankomst in Ter Apel mogelijke kwetsbaarheden van mensen te identificeren. Ik ben zeker bereid om in samenspraak met de relevante partijen te bezien of de algemene medische screening anders ingeregeld kan worden. Ik kan echter niet toezeggen dat deze vóór de identificatie zal plaatsvinden. In het reguliere proces vindt de intake namelijk plaats na de identificatie. Vandaar de noodzaak om eerst in overleg met de relevante partners te inventariseren welke mogelijkheden er eventueel zijn om dit proces anders vorm te geven en of dit ook wenselijk is.

Volt

Voor de flexibiliseringsagenda zijn geen gelden beschikbaar gesteld. Hoe worden gemeenten financieel geholpen bij uitvoering van de flex agenda?

De financiering staat de flexibiliseringagenda niet in de weg. Het opvangen van asielzoekers is een primaire verantwoordelijkheid van het COA. De financiering van de locaties in het kader van de flexibiliseringsagenda valt hiermee onder de reguliere bekostiging van het COA.

TOELATINGSBELEID

VVD

Inwilligingspercentage in NL wijkt af van vergelijkbare landen. Sluit de Staatssecretaris uit dat de IND vaker het voordeel van de twijfel toepast? Hoe verklaar de Staatssecretaris het verschil? Is de Staatssecretaris bereid dit zsm te onderzoeken?

De inwilligingscijfers, ook in vergelijking met andere lidstaten, zijn reden voor mij om een nader onderzoek in te stellen. De beslisprijktijk van de IND zal daar uiteraard onderdeel van uitmaken.

Op dit moment kan ik niet met zekerheid zeggen welke precieze redenen ten grondslag liggen aan de hoge percentages. De verklaring ligt deels in de aard van de instroom.

De vergelijking met andere lidstaten is gemaakt op basis van de inwilligingscijfers van de afdoening in eerste aanleg en exclusief Dublin-zaken. Uit deze cijfers volgt niet wat de uitkomst van de zaken in bezwaar en beroep is en is niet te achterhalen hoeveel afgewezen vreemdelingen na een procedure alsnog verblijf krijgen. Dit laat onverlet dat het percentage in Nederland hoog is en een nader onderzoek rechtvaardigt.

SP

Bent u bereid om een besluit en vertrekmoratorium voor Iran en Rusland af te kondigen?

Een besluit- en vertrekmoratorium wordt afgekondigd in gevallen waar er onduidelijke situaties zijn in bepaalde landen van herkomst. Voor beide landen zie ik op dit moment op basis van de nu beschikbare informatie geen aanleiding om aanvullende maatregelen te treffen.

Ik houd de ontwikkelingen in Iran en Rusland uiteraard nauwlettend in de gaten.

Zoals u weet heb ik op 29 augustus jl. (Kamerstuk 19 637, nr. 2959) uw Kamer geïnformeerd over het landgebonden beleid voor Iran. Daarin is reeds bepaald dat – kort gezegd – personen die actief zijn op het gebied van mensenrechten in het algemeen of vrouwenrechten in het bijzonder als risicogroep aangemerkt worden. Op dit moment wordt daarmee de benodigde graad van bescherming aan deze groep geboden.

Indien de protesten en de situatie zich verder ontwikkelen zal bezien worden of een maatregel zoals bijvoorbeeld een besluit en vertrekmoratorium vereist is.

Op basis van de momenteel beschikbare informatie zie ik daar thans echter geen aanleiding toe.

Ook de ontwikkelingen rond de oorlog in Oekraïne en de gevolgen voor asielzoekers uit Rusland worden continu in de gaten gehouden door het kabinet. Zo ook de afgekondigde (gedeeltelijke) mobilisatie in Rusland. Er wordt daarom momenteel onderzocht of er aanvullende maatregelen nodig zijn. Een moratorium kan daar eventueel een uitkomst in zijn en wordt dan ook nog niet uitgesloten. Ik kan hier echter nog niet op vooruit lopen. In de tussentijd worden er geen onomkeerbare stappen genomen in asiel en terugkeerprocedures waarin een reëel beroep wordt gedaan op gronden gerelateerd aan de mobilisatie. Uitzonderingen hierop zijn mogelijk indien er sprake is van veiligheidsaspecten of Dublinzaken.

PvdA

Oproep vaker voordeel van de twijfel geven DG IND: wat vindt de Staatssecretaris ervan en wil hij dit voorstel over nemen? (Zeker bij Afghanistan + Syrië) Welke andere oplossingen draagt hij aan om achterstanden IND weg te werken? Wordt voorkomen dat extra middelen voor de IND voor andere doelen wordt ingezet?

Ik zou niet willen spreken over het voordeel van de twijfel geven, de asielprocedure moet op een zorgvuldige wijze doorlopen worden. Wel kan ik mij voorstellen dat meer gewerkt wordt met een doelgroep gerichte benadering. Zo kan voor een specifieke doelgroep, bijvoorbeeld Syriërs, gekeken worden hoe de asielprocedure voor hen op een zorgvuldige, maar snellere manier plaats kan vinden.

De IND werkt aan diverse maatregelen om het proces te versnellen. De IND blijft inzetten op het werven en opleiden van nieuwe medewerkers. Daarnaast zet de IND in op een meer projectmatige aanpak voor bepaalde

kansarme en kansrijke asielaanvragen of bepaalde werksoorten. Hierdoor kan bij vastgestelde groepen snel en zorgvuldig beslist worden. Voorts wordt momenteel nagedacht hoe het gehele asielproces in de toekomst slimmer en efficiënter kan worden ingericht.

In de regulier begrotingscyclus wordt met de IND gesproken over de inzet van de middelen uit de begroting. In deze gesprekken worden de voorraadontwikkeling en de realisatiecijfers van de IND besproken.

CDA

Kunnen wij landen bestempelen als veilig mits ipv onveilig tenzij? Kunt u een onveilige landenlijst maken? Hierbij moeten wij kijken naar hoe andere landen dit doen

Op basis van de criteria zoals gedefinieerd in het EU recht (procedure-richtlijn) worden de **veilige** landen van herkomst aangemerkt. Nederland heeft hier nationaal, net als meerdere lidstaten, een lijst van veilige landen van herkomst voor opgesteld.

Vorst volgt uit het EU recht de criteria van het zogeheten 15c beleid (art 15 c van de kwalificatierichtlijn). Dit beleid is van toepassing indien de algehele situatie dusdanig ernstig is dat elke persoon afkomstig uit dat specifieke land of gebied een reëel risico loopt op een onmenselijke behandeling bij terugkeer.

Ik vind het niet verstandig om daarnaast en daarboven een nationale lijst te maken van onveilige landen die andere lidstaten niet kennen en mogelijk Nederland aantrekkelijker kan maken als bestemmingsland.

D66

Syriërs komen lastig aan visum voor kort familiebezoek. Kunt u daarop reflecteren? Hoe kunnen wij het mogelijk maken dat Syriërs hun familie toch kunnen bezoeken? Welke andere vormen van bewijsvoering kunnen wij overwegen?

De Minister van BZ is primair beleidsverantwoordelijk voor (uitvoering van) het visumbeleid. De Minister van BZ heeft vragen van Tweede Kamerleden (Podt (D66), Ceder (ChristenUnie), Koekkoek (Volt), Jasper van Dijk (SP), Simons (Bij1), Piri (PvdA) en Kuzu (DENK)) over visumverlening aan Syriërs uitgebreid beantwoord. Ik verwijs graag naar die beantwoording.

PvdA

Inwilligingspercentage voor Turken is hoog. Hoe verklaart u dit?

De inwilligingspercentages van verschillende lidstaten zijn niet zomaar een op een te vergelijken. Daarom heb ik toegezegd nader onderzoek te laten doen naar de inwilligingspercentages. Zeker bij een herkomstland als Turkije waar de kansrijkheid van de aanvraag sterk afhankelijk is van de individuele omstandigheden van de vreemdeling is nader onderzoek nodig.

CU

Deskundigheid is niet geborgd bij IND. IND haalt info op bij deskundigen en bepaalt daarna wat ze daarmee doet. Bent u het met me eens dat deze informatie niet vrijblijvend gebruikt moet worden?

Ten aanzien van externe expertise geldt dat deze reeds een belangrijke rol kan spelen bij de beoordeling van asielaanvragen met een bekeringsmotief. De IND weegt ingebrachte informatie van externe experts altijd

mee in het kader van de beoordeling van de geloofwaardigheid van een bekering. Echter, de zwaarwegendheid die hieraan wordt toegekend is afhankelijk van de input en expertise van de desbetreffende expert en van andere individuele omstandigheden van de zaak. De uiteindelijke beslissing is dan ook altijd aan de IND.

SGP

IND op de vingers getikt. Kunt u nogmaals komen met een reactie op de uitspraak? Hoe gaat de IND de werkinstructie aanpassen?

Uiteraard ben ik het met u eens dat de werkinstructies van de IND in lijn moeten zijn met de jurisprudentie van de Raad van State. De IND heeft, zoals altijd het geval is, haar werkinstructies dan ook gewijzigd als gevolg van recente richtinggevende uitspraken van de Raad van State.

Momenteel wordt er reeds gewerkt aan een wijziging van de Werkinstructie naar aanleiding van de meest recente uitspraak inzake bekeerlingen van de Raad van State d.d. 28 september jl.

CU

WI maakt niet duidelijk wat met adviezen van bijv UNHCR is gedaan. Van geloofsverlaters zou geen terughoudendheid tav uitoefenen geloof mogen worden verwacht, is toch in WI gekomen. Wat is er dan met advies experts gedaan?

Zoals aangegeven in mijn brief van 4 november aan de Kamer zullen bij wijzigingen van werkinstructies gerelateerd aan LHBTI en bekering consequent externe experts worden betrokken. Ik acht het van belang om te benoemen dat dit niet betekent dat alle input zonder meer overgenomen zal worden in de uiteindelijke (werk)instructies. Dergelijke gesprekken met externe experts kunnen echter wel een waardevol licht schijnen op deze thematiek en de IND helpen om de beoordeling blijvend te versterken.

DOORSTROOM / VOORRADEN IND

D66, CDA en CU

Langjarig stabiel de keten financieren

Goed functionerend COA en IND nodig, goede uitvoering nodig. Wat is er nodig om dit duurzaam op orde te krijgen?

Het enkel vergroten van het budget van de IND en COA is niet de oplossing van de problematiek, het is van meerdere aspecten afhankelijk. Op basis van de huidige bekostigingsafspraken beweegt de financiering mee met de geleverde diensten door de ketenpartners IND en COA. Meer stabiliteit vergt een inhoudelijk andere aanpak van de bekostigingssystematiek. Het ministerie is hierover met de IND en het COA in gesprek, met als doel in afstemming met BHOS en Financiën tot een toekomstbestendig voorstel te komen in het voorjaar 2023 over hoe deze stabiliteit gerealiseerd kan worden.

Volt

Prognose 34800 mensen: hoe gaat de Staatssecretaris daarmee om, is het tijd voor structurele financiering? Zou dat geen prioriteit moeten hebben?

De prognose van 34.800 mensen is de prognose op basis van de MPP van februari 2022. Op basis van de stukken zoals met u gedeeld kort voor de begrotingsbehandeling is op dit moment de verwachting dat de totale asielinstream 50.650 bedraagt op basis van het medio scenario.

Bij de Voorjaarsnota 2022 (Kamerstuk 36 120, nr. 1) zijn de middelen structureel toegekend op een hoger niveau dan voorheen, hierdoor is meer zekerheid ontstaan over de beschikbaarheid van financiële middelen op de Rijksbegroting.

Op basis van de huidige bekostigingsafspraken beweegt de financiering mee met de geleverde diensten door de ketenpartners IND en COA. Dit hangt af van de instroom, productie (IND)/ gemiddelde bezetting (COA) en doorstroom. Meer stabiliteit vergt een inhoudelijk andere aanpak van de bekostigingssystematiek. Het ministerie is hierover met de IND en het COA in gesprek, met als doel in afstemming met BHOS en financiën tot een toekomstbestendig voorstel te komen in het voorjaar 2023 over hoe deze stabiliteit gerealiseerd kan worden. Waarbij een van de doelen is dat, juist in tijden van teruglopende aantallen, er niet direct hoeft te worden afgeschaald.

SP

Amv's kinderombudsvrouw; kinderen zijn al jarenlang zonder status. Bedenk snel een oplossing

Op basis van de meerjarige productieprognose wordt verwacht dat de instroom de komende jaren nog op een hoog niveau zal blijven en zelfs iets verder zal stijgen. Dit geldt zowel voor volwassen als minderjarige (alleenstaande) vreemdelingen.

Voor het behandelen van asielaanvragen van (alleenstaande) minderjarige vreemdelingen is een zeer specifieke deskundigheid nodig. Hier worden groepen medewerkers speciaal voor opgeleid.

De instroom van (alleenstaande) minderjarige vreemdelingen is echter zo hoog, dat deze niet valt bij te houden. Ik betreur eveneens dat kinderen zo lang moeten wachten op een beslissing op hun asielaanvraag. Samen met de IND en de ketenpartners kijk ik wat er mogelijk is om kinderen sneller te voorzien van een beslissing op hun asielaanvraag.

Volt

Acht de Staatssecretaris de structurele verhoging van middelen voor COA en IND voldoende?

Vooralsnog acht ik de verhoging van de middelen van COA en IND als voldoende. Uiteraard zal ik bij elk volgende begrotingsbesluitvorming bekijken of aanvullende middelen noodzakelijk zijn.

Meer stabiliteit vergt een inhoudelijk andere aanpak van de bekostigingssystematiek. Het ministerie is hierover met de IND en het COA in gesprek, met als doel in afstemming met BHOS en financiën tot een toekomstbestendig voorstel te komen in het voorjaar 2023 over hoe deze stabiliteit gerealiseerd kan worden. Waarbij een van de doelen is dat, juist in tijden van teruglopende aantallen, er niet direct hoeft te worden afgeschaald.

SGP

Eind 2023 verwachting 15.000 extra aanvragen bij de IND. Wat gaat de IND doen aan opkrikken productieniveau IND? Waar knelt het, onvoldoende geld of onvoldoende medewerkers?

De IND blijft inzetten op het werven en opleiden van nieuwe medewerkers;

Het enkel aannemen van meer medewerkers is echter niet de oplossing. De IND loopt aan tegen het absorptievermogen van de organisatie. Het enkel vergroten van het budget van IND is evenmin de oplossing voor de problematiek, het is van meerdere aspecten afhankelijk en aanvullende maatregelen zijn nodig. Met toepassing van de huidige procedures en het asielbeleid, kan de productie echter niet drastisch opgehoogd worden.

De IND zet in op een meer projectmatige aanpak voor bepaalde kansarme en kansrijke asielaanvragen of bepaalde werksoorten. Ook wordt door de IND gewerkt aan de implementatie van een aantal maatregelen die ertoe moeten bijdragen dat de IND beter in staat is om mee te bewegen met een veranderende asielinstroom. Daarnaast wordt door de IND gekeken naar achterliggende oorzaken en ontwikkelingen naar de steeds toeneemende complexiteit in de beoordeling van de asielaanvraag.

OVERLAST / CRIMINALITEIT

VVD

Overlast: Nationaal coördinator aangesteld. Kunt u toelichten wat u met de extra middelen gaat doen?

Zoals aangekondigd in de brief van 16 september jl. is inmiddels een Coördinator Nationale Aanpak Overlast aangesteld (Kamerstuk 19 637, nr. 2986). Hij heeft de opdracht om nadrukkelijk de strafrechtelijke aanpak te betrekken. Hij werkt samen met de ketenmariniers. Momenteel werkt de Coördinator met een aantal gemeenten (waaronder Ter Apel, Utrecht, Amsterdam) concrete actielijnen uit.

Het gaat hierbij bijvoorbeeld over de inzet van een mobiel straatteam in Ter Apel, de oprichting van een interventieteam om procedures van overlastgevers nog sneller te laten verlopen en het bieden van ondersteuning op het terrein van Openbare Orde en Veiligheid aan gemeenten die daar behoefte aan hebben.

Per 7 november 2022 is een door de wol geverfd mobiel straatteam actief in Ter Apel. Het team wordt ingezet voor een periode van drie maanden. Daarna wordt inzet mogelijk door het gehele land op zogenaamde pieklocaties van overlast door asielzoekers. Dit straatteam zit overlastgevers op de huid door het consequent aanspreken en door voortdurende zichtbaarheid in de (semi) openbare ruimte, inclusief het openbaar vervoer. Ze zijn bekend zijn met taal en cultuur van de doelgroep. Ik informeer uw Kamer voor einde maand over voortgang aanpak overlast

SP

Kent u de brief van de G4 over aanpak overlast door veilige landers en dak- en thuislozen uit Midden- en Oost Europa?

Ja, die brief is mij bekend. De brief van de G4 van 4 november jl. was gericht aan de woordvoerders van de politieke partijen in voorbereiding op dit begrotingsdebat. De G4 geeft in deze brief aan in de steden een relatieve toename van overlast en criminaliteit te ervaren van met name vreemdelingen uit veilige landen en Midden- en Oost Europese landen. Bollendak Utrecht en binnenstad Amsterdam zijn hiervan voorbeelden.

De maatregelen die de G4 voorstelt zijn in lijn met de intensivering aanpak overlast en criminaliteit door asielzoekers die het Kabinet recent heeft aangekondigd.

De G4 stelt aanvullende maatregelen voor:

Lokaal de AVIM capaciteit weer op niveau brengen

Dit jaar is ingezet om de Identificatie & Registratie capaciteit in Ter Apel te verhogen vanwege de huidige situatie in de asielketen. Er wordt daarnaast gekeken naar een herijking van de verantwoordelijkheden voor het I&R-proces, zodat eventueel politiecapaciteit kan worden vrijgespeeld voor de inzet op handhaving vanuit de lokale eenheden.

Snelle uitzetting van veilige landers die niet in de asielprocedure zitten
Intensivering terugkeer is ingezet, als overlastgevers bij een strafbaar feit worden aangehouden wordt altijd de verblijfstitel gecontroleerd. Bij illegaal verblijf wordt de uitzetprocedure gestart.

Extra middelen ten behoeve van het opzetten van persoonsgerichte aanpak overlastgevende vreemdelingen

Het kabinet heeft structureel extra middelen beschikbaar gesteld voor persoonsgerichte aanpak. Op dit punt werkt de Coördinator Nationale Aanpak Overlast nauw samen met Openbaar Ministerie, waarbij gewerkt wordt aan dossieropbouw. Hierbij wordt gekeken naar een gerichte opvolging, bij voorkeur via een afdoeningsbeschikking OM.

Sneller beschikbaar komen van gericht straatteam

Per 7 november is in Ter Apel een mobiel straatteam actief, die overlastgevende asielzoekers dicht op de huid zitten. Het gaat om een pilot van 3 maanden met het doel om die breder uit te rollen op hotspots waar overlast is. Na deze periode zal deze werkwijze worden geëvalueerd voor eventuele doorontwikkeling.

Vraag naar verkennend onderzoek mobiel banditisme

Er is momenteel een onderzoek gaande naar rondreizende amv-ers en criminele netwerken. J&V is daarnaast bezig met de implementatie van de uitbreiding van European Criminal Records Information System (ECRIS), waarbij naast informatie over EU burgers ook informatie van derde landers wordt opgenomen.

CDA

Mensen moeten meewerken aan terugkeer, hoe staat het met criminaliseren van niet meewerken uitzetting? Kan de ongewenstverklaring door de IND worden verruimd?

Zoals ook in het Coalitieakkoord (bijlage bij Kamerstuk 35 788, nr. 77) verwoord, wil het kabinet de mogelijkheid tot het ongewenst verklaren verruimen tot personen die wel kunnen en moeten vertrekken maar dat niet doen. Ik zet mij in om het wetsvoorstel zo spoedig mogelijk in consultatie te brengen.

Als het wetsvoorstel wordt aangenomen, zou dit inderdaad kunnen betekenen dat personen die bijvoorbeeld zijn veroordeeld voor diefstal, ongewenst verklaard worden en daarna op basis van artikel 197 wetboek van strafrecht kunnen worden vervolgd als zij Nederland niet verlaten.

D66

Bent u bereid om in Europa te overleggen over gezamenlijke aanpak overlast en gezamenlijke standaarden in relatie tot versoberen opvang?

Ik deel dat het goed is om hier in de EU afspraken over te maken. De plek daarvoor is de Opvangrichtlijn. Wanneer aan de orde, zet het Kabinet bij gesprekken over de opvangrichtlijn in op nieuwe maatregelen voor de uitvoerende diensten om effectief te kunnen optreden bij overlast. Over de haalbaarheid moet ik wel realistisch zijn. Naast steun van andere lidstaten moet ook het Europees Parlement bereid zijn deze voorstellen te willen toevoegen aan het eerdere onderhandelingsresultaat uit 2018.

SGP

Bent u het eens dat iemand bij criminele activiteit zijn recht op procedure op een zeker moment kan verspelen? Wanneer is dat het geval? Bent u bereid dit wettelijk te regelen?

Binnen het vigerende Europese en nationale asielrecht is het begaan van een criminele activiteit geen grond om de dader het recht op een asielpcedure te ontzeggen. Wel kan de opgelegde straf, de strafmaat, reden zijn om een asielvergunning te ontzeggen. De hoogte van die strafmaat is in wet- en regelgeving vastgelegd en uw Kamer is daar meermaals over geïnformeerd.

TERUGKEER

VVD

Hoe staat het met de afspraak uit regeerakkoord om LVV uitsluitend te richten op terugkeer? Welke stappen zijn gezet om dit te verwezenlijken?

Met de gemeenten en VNG heb ik afgesproken eind 2022 een bestuurlijke afspraak te maken over de uitvoering van het coalitieakkoord en de aanpassing van de werkwijze op de LVV zodat de opvang op de LVV wordt gericht op terugkeer.

Bij de bestuurlijke afspraak zullen ook de bevindingen uit de eindevaluaties van de pilots worden betrokken, die ik nog dit najaar verwacht.

VVD en SGP

Wanneer komt er een wetsvoorstel voor de ongewenstverklaring. Wanneer wetsvoorstel voor verplicht afnemen covid test?

Wet wetsvoorstel gedwongen afname PCR test

Het opstellen van het voorstel is met voorrang ter hand genomen, maar het betreft complexe wetgeving. Ik verwacht dat de internetconsultatie van het wetsvoorstel nog voor het einde van dit jaar kan worden gestart. Het wetsvoorstel gaat vervolgens naar de Afdeling advisering van de Raad van State. Ik wil mij nu nog niet binden aan een termijn waarbinnen het voorstel uiteindelijk bij de Tweede Kamer zal worden ingediend, maar ik doe mijn best dat zo snel mogelijk te doen.

Wetsvoorstel voor de ongewenstverklaring.

Ik zet mij ervoor in om het wetsvoorstel zo spoedig mogelijk in consultatie te brengen.

VVD

Hoe staat het met het terugkeerspoor voor kansarme asielzoekers? Is dit na eerdere pilots structureel? Hoeveel asielzoekers zitten er in dit spoor?

In januari 2020 is gestart met de pilot «terugkeerspoor». Doel van de pilot was het ontwikkelen van een ketenbrede aanpak waardoor verkregen terugname-akkoorden en afgegeven reisdocumenten voor afgewezen vreemdelingen in meer zaken leiden tot aantoonbaar vertrek. Deze aanpak is in lijn met de aanbeveling uit het rapport van de commissie Van Zwol ten aanzien van terugkeer.

De pilotperiode was van januari 2020 tot en met maart 2021 met een onderbreking vanwege de COVID-19 crisis. Nadien is de werkwijze in Ter Apel structureel ingebed. Momenteel wordt ketenbreed gewerkt aan het professionaliseren van de werkwijze in Ter Apel om de resultaten te verhogen.

Er zijn in totaal ruim 200 zaken besproken waarvan werd vastgesteld dat reisdocumenten voorhanden waren of gemakkelijk verkregen konden worden (d.w.z. goed vertrekperspectief). In het merendeel van de gevallen was het niet mogelijk om direct over te gaan tot inbewaringstelling en

uitzetting, omdat deze vreemdelingen hun rechtsmiddelen in Nederland mochten afwachten.

ANDERE ONDERWERPEN

Volt

Bent u bewust dat Hongarije het voorzitterschap overneemt? Ziet u de urgentie in van een doorbraak? Hoe stelt u zich op in de onderhandelingen en bent u bereid concessies te doen?

Relevanter dan te kijken naar welk land de Raadsvoorzitter is, vind ik dat in 2024 de verkiezingen voor het Europees Parlement plaatsvinden. Gedeelde ambitie van de lidstaten en het Europees Parlement is om voor die verkiezingen de wetgevende asielvoorstellen te hebben afgerond. Uiteraard realiseer ik mij dat het bereiken van akkoorden ook van ons vraagt om concessies te doen aan onze oorspronkelijk inzet. Dat is nu eenmaal inherent aan de Uniewetgeving op asiel waarbij lidstaten geen veto hebben. Tegelijk wil ik daar nu niet te veel op vooruitlopen, want rode draden voor ons blijven wel dat we met de nieuwe wetgeving echt een stap vooruit zetten, zowel op het punt van het beter grip krijgen op irreguliere migratiestromen naar en binnen de Unie als ook op het punt van een eerlijker verdeling van de lasten tussen de lidstaten. Verantwoordelijkheid en solidariteit dienen daarbij in een balans te zijn.

CU

Hoe staat het met de uitvoering van de adviezen van de Commissie van Zwol?

Afgelopen juli is de tweede editie van de Staat van Migratie aan uw Kamer aangeboden. De rapportage is een coproductie van de Ministeries van Justitie en Veiligheid, Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Buitenlandse Zaken en Binnenlandse Zaken en veel uitvoerende partijen in het migratiedomein.

In de Staat van Migratie wordt jaarlijks over de volle breedte van het migratiedomein gerapporteerd. Het gaat hierbij om cijfermatige en beleidsmatige ontwikkelingen.

Ook beschrijft de Staat van Migratie in het eerste hoofdstuk de inzet van dit kabinet op nationaal, Europees en internationaal niveau om een rechtvaardig, humaan en effectief asiel- en migratiebeleid te realiseren. Onderdeel van het kabinetsbeleid is de implementatie van de aanbevelingen van de Commissie Van Zwol, zoals ook in het coalitieakkoord staat opgenomen.

De aanbevelingen van de Commissie Van Zwol zien onder andere op het versterken van de uitvoering – waaronder de IND – bijvoorbeeld door het bieden van meerjarige zekerheid over personele en financiële capaciteit. Ook zijn aanbevelingen gedaan over het bevorderen van terugkeer, bijvoorbeeld door de inzet van inbewaringstellingen, betere informatie-uitwisseling tussen ketenpartners en het geven van meer duidelijkheid aan vreemdelingen die een negatief besluit hebben gekregen op hun asielaanvraag. Ook zijn er aanbevelingen gegeven over het expliciet betrekken van het belang van het kind in het asielproces. De voortgang op deze en meer maatregelen staat integraal beschreven in de Staat van Migratie 2022.

CU

Ongehoord onrecht in het vreemdelingenrecht > toegezegd dat hier een reactie op komt. Waarom is er nog geen reactie?

Mijn voorganger, mevrouw Broekers-Knol, heeft op de bundel «Ongehoord. Onrecht in het vreemdelingenrecht» gereageerd bij brief d.d. 8 juli 2021 (Kamerstuk 19 637, nr. 2758). Recentelijk, op 25 juli jl. heb ik over het thema menselijke maat en dienstverlening in de migratieketen een brief met uw Kamer gedeeld (Kamerstuk 19 637, nr. 2947), waarin ik uw Kamer de laatste stand van zaken heb gegeven van de acties die zijn ondernomen naar aanleiding van, onder andere, voorgenoemde bundel.

D66

NLA heeft aangegeven weinig uitbuiting te zien bij Oekraïense ontheemden. Kan de Staatssecretaris uitleggen waarom wij er toch voor kiezen om het werken als zelfstandige niet open te stellen voor Oekraïense ontheemden?

De groep vluchtelingen uit Oekraïne bestaat uit kwetsbare, soms door oorlogsgeweld getraumatiseerde mensen.

Het is van groot belang dat zij conform cao's en wet- en regelgeving tegen goede arbeidsomstandigheden kunnen werken. Door vrijstelling te beperken tot arbeid in loondienst, zijn de vreemdelingen naar verwachting beter beschermd tegen misstanden zoals onderbetaling. Daarnaast is het toezicht en handhaving ten aanzien van zelfstandigen complexer dan bij arbeid in loondienst. Er kan op een later moment alsnog voor gekozen worden om de vrijstelling uit te breiden tot arbeid als zelfstandige. Van deze mogelijkheid kan gebruik gemaakt worden, wanneer voldoende zeker is dat het werken als zelfstandige voor deze groep geen bovenmatige risico's met zich meebrengt. Hier wordt door het Ministerie van SZW naar gekeken.

SP en CDA

Is de regering bereid een plan te maken om statushouders aan de slag te laten gaan?

Een goede en snellere toeleiding naar werk is zowel waardevol voor statushouders zelf, als voor de samenleving. De Wet Inburgering 2021 biedt gemeenten meer mogelijkheden om het leren van de taal te combineren met werk. Dit vraagt om een actieve houding van overheden, werkgevers, opleiders, statushouders zelf en maatschappelijke organisaties.

De Minister van SZW is in gesprek met alle betrokken partijen over maatregelen, zoals aanvullende scholing of het stimuleren van leerwerktrajecten. Op 8 november wordt bijvoorbeeld het platform RefugeeWork gelanceerd, dat mede door het Ministerie van SZW wordt ondersteund. In het eerste kwartaal van 2023 wordt de Kamer geïnformeerd over de inzet voor statushouders en werk.

SP

Koppelingswet beperkt de uitkeringen aan mensen die vreemdelingen in huis nemen: het idee is dat illegaal verblijf wordt ontmoedigd, maar leidt tot grote problemen. Raakt 5000 gezinnen jaarlijks, graag een oplossing.

Voor beantwoording van deze vraag verwijs ik u primair naar mijn collega-minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke ordening. Het klopt dat, ingevolge het koppelingsprincipe, zoals dat verwerkt is in de wet op de huurtoeslag, bij het verstrekken van huurtoeslag alle meerderjarige medebewoners rechtmatig in Nederland moeten verblijven.

Wanneer iemand een vreemdeling in huis neemt, maar deze vreemdeling geen rechtmatig verblijf heeft, dan heeft dit gevolgen voor de te ontvangen toeslag van degene die deze onrechtmatig verblijvende vreemdeling in huis neemt.

D66

Stabiele financiering voor ketenpartners is afgesproken. Waar komt geld extra terecht; wordt het besteed aan versterking van de keten?

De extra middelen uit het coalitieakkoord zijn toegevoegd aan de middelen van de IND en het COA (ieder structureel € 100 mln.). Hiermee worden deze middelen ingezet voor de reguliere taakuitvoering van deze organisaties. De overige extra middelen uit het Coalitieakkoord zijn bestemd voor andere belangrijke ketenpartners, namelijk NIDOS, DT&V en ODA.

Voor het COA zijn naast middelen voor de reguliere taak, separaat middelen beschikbaar gesteld voor de uitgaven ten aanzien van de opvangcrisis. De middelen voor het opvangen van ontheemden uit Oekraïne hebben een aparte positie op de begroting.

Voor stabiliteit en wendbaarheid verwijs ik u naar eerdere antwoorden.

VVD en BBB

EU acquis wordt door verschillende landen niet nageleefd. In hoeverre kan de Staatssecretaris vragen of de CIE kan monitoren of zij naleven, kan NL daarop aandringen bij andere landen?

Het toezien of individuele lidstaten de EU-verdragen en wetgeving naar behoren toepassen, en het vervolgens optreden, is aan de Europese Commissie als hoedster van de verdragen. In onder andere de JBZ-raad heb ik wel het belang van het naar behoren toepassen van de EU- wet- en regelgeving door iedere lidstaat nadrukkelijk opgebracht. Dat blijf ik ook doen in mijn bilaterale contacten met collega's uit andere lidstaten.

Ook heb ik samen met een aantal andere landen een brief gestuurd naar de Commissie met daarin ook het concrete verzoek om de inzet van de Commissie om de Dublinoverdrachten naar Griekenland, maar ook andere lidstaten weer mogelijk te maken. Ik zal dit onder de aandacht blijven brengen.

VVD

Heeft de Staatssecretaris niet meer juridische en beleids capaciteit nodig? Heeft u behoefte aan projectteams voor het uitwerken van beleidsvoorstellen

Mijn ministerie beschikt in beginsel over voldoende financiële middelen ten behoeve van het aannemen van nieuwe medewerkers. Tegelijkertijd is uw Kamer ook op de hoogte van de krapte op de arbeidsmarkt op dit moment. De rijksoverheid wordt daar als werkgever ook mee geconfronteerd. Dat leidt ertoe dat het werven van nieuwe gekwalificeerde medewerkers een uitdaging is. Ook als het gaat om het aannemen van nieuwe beleidsjuristen en -adviseurs. Ik heb het volste vertrouwen in de ambtenaren die zich op dit moment inzetten om de opvangcrisis te beteugelen.

PVV

Stop alle subsidies aan NGO's

De financiering wordt gedaan met het oog op specifieke daadwerkelijke taken die worden uitgevoerd door de NGO's. U kunt hierbij denken aan het faciliteren binnen de migratieketen, zoals informatievoorziening door Vluchtelingenwerk over de procedure. Dat vind ik belangrijk en ik wil hier dan ook niet mee stoppen. Belangenbehartiging maakt nadrukkelijk geen onderdeel uit van de taken die de Nederlandse overheid subsidieert,

D66

Kunnen de stickers voor Oekraïners geldig zijn tot maart 2024?

De stickers die de IND momenteel beschikbaar heeft hebben als einddatum 4 maart 2023. De IND is momenteel aan het onderzoeken op welke wijze de geldigheid van de stickers of O-documenten verlengd kunnen worden.

Hierbij wordt onder andere gekeken naar mogelijkheden voor het verlengen of vernieuwen van de huidige documenten.

CU

Iraans gezin in vertrekcentrum, maar kregen toch een status. Waarom moest dit kind door deze ervaring heen gaan?

Ik hoop dat u begrijpt dat ik niet kan ingaan op een individuele zaak.